

Vidal-Illanes desplega una novel·la històrica sobre el poder de l'autodestrucció, la visió pragmàtica de la vida i la covardia

El llegat que ens arriba

Narrativa

POR A. LLITERAS LEZCANO

■ *Les Tesis de Feuerbach*, l'Escola de Frankfurt i la Generació Beat comparteixen la bona disposició per canviar la realitat, però l'execució nul·la o gairebé nul·la de l'acció. En els tres moments històrics, els filòsofs no van pensar més que en interpretar el món, tot i que es tractava de transformar-lo. Aquesta idea, que subjau en el recorregut narratiu de la novel·la *Hereus de la penombra* de Josep Manuel Vidal-Illanes (Maó, 1961), tal vegada atormenta el seu protagonista i narrador, Leonard Garret (*alter ego* de Leonard Cohen), testimoni octogenari de la generació abatuda que el 2014 va tirar la vista enrere als darrers dies de disbauxa, vici i sobreexposició a la carn, d'una societat profundament solidària a pesar de tot; contada a mode de retalls visuals, i no com una autobiografia, entre alcohol i drogues i entre la sexualitat i l'alliberament de tots els conceptes anteriors; i poemes dels anys cinquanta del segle passat, quan el jove poeta d'aleshores era estudiant de filosofia.

Nascut el 1934 sota la presidència de Roosevelt i en el mític Hotel Chelsea de Nova York –que funciona com una espècie de torre de Babel, on s'uneixen literatura, cinema, art i música–, Garret es disculpa per haver passat per la vida com un aprensiu obcecat per la bellesa sense gaire voluntat d'arriscar. Aquesta covardia el fa sobreviure més anys que la resta de perso-

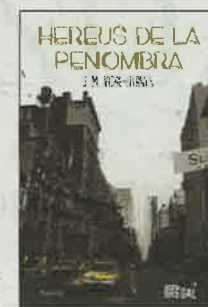

J.M.Vidal-Illanes. VIQUIPÈDIA

natges que l'acompanyen en l'escena, amb un interès especial en Françoise Gauthier, mestissa canadenc amb sang inuit que arriba a Colúmbia per estudiar literatura; Isabelle –la seva vida manté curiosos paral·lelismes vitals amb la de Denise Levertov–, pragmàtica, lluita fins a assolir totes les metes que es fixa; i Leila –la

seva vida s'assembla a la d'Elise Cowen–, autodestructiva i en constant insatisfacció, aconsegueix escriure ressenyes per al suplement de llibres del New York Times.

Estructurada en analepsi, la novel·la sembla estar escrita en un present continu. Està seqüenciada en capítols en forma de modes, en aquesta ocasió no de Col-

JOSEP MANUEL VIDAL-ILLANES
Hereus de la penombra
► GREGAL, 234 PÀGINES, 17,10 €

trane, sinó en dues àries de Bach i quatre parts, com ocorre amb les *Variacions Goldberg*, composició de l'alemany que en el tom de Vidal-Illanes ressona sense cesar en les interpretacions de Glenn Gould de 1955 i 1981, les quals reverberen en les ciutats de Toronto –a l'Hotel Gladstone– París i Baltimore, on es produeix la desfada acció. Amb un rerefons filosòfic i històric ampli (Coltrane, Kerouac, Ginsberg, Miles Davis, Charles Mingus, Thelonius Monk, l'assassinat de Kennedy, el somni americà *versus* la Guerra del Vietnam, el moviment hippie, el Maig de 1968 o la reflexió del concepte *establishment*) i una prosa poètica exquisida, l'escriptor triangula l'enyorança del passat en tres veus diferents: Leonard, el seu pare, i la de Vidal-Illanes, el teixit morfològic dels quals adoleix del pas del temps. La penombra que posa títol al tom és acció (mala vida) o bé és inacció (no es poden compondre cançons completes per mor de l'òbit de la persona destinatària) o fins i tot és nit (els bons propòsits es dilueixen en la foscor).

Per últim, també s'haurà de fixar el lector en la llista de reproducció que acompanya en tot moment la narració i en els dos panegírics que fan avançar la història, així com en un últim fet, que tot i donar sentència al guió, obrirà un debat sobre el compromís dels éssers humans amb els seus coetanis. Una lectura i un exercici ben necessaris.

El mundo cuesta arriba

El hombre solitario de Murakami, la odisea de inventar el alfabeto manual y una fábula migratoria

Miscelánea

POR EUGENIO FUENTES

■ **Incomunicación. Rechazo. Inevitablemente, soledad.** La soledad cosmopolita del individuo perdido entre millones de personas con las que solo intercambia ruidos rituales que embridan el instinto asesino. O la soledad de aquellos cuyo cuerpo dañado es más frontera que vía franca. Y también la soledad de los apesadados errantes. Tres modos de exclusión que alimentan otros tantos libros ilustrados, concebidos en tres continentes.

Perdido en la ciudad. En 1990 Haruki Murakami, el narrador japonés más occidentalizado, publicó el relato Tony Takitani, que ahora se presenta ilustrado por el barcelonés Ignasi Font. Hijo de un trombonista de jazz, Takitani lleva la soledad en los genes, a juzgar por las aventuras de

su padre en China durante la guerra mundial. Así que, con el músico de interminable gira y la gente atacándole por un nombre de resonancia invasora, no resulta extraño verle adaptarse a una vida autosuficiente. Hasta que, siendo ya un ilustrador treintañero, siempre ensimismado, entra en escena el principio femenino y el relato explora insospechados vericuetos.

La barrera sensorial. La reconocida ilustradora Ana Juan, que ya en 1995 vio

HARUKI MURAKAMI
Tony Takitani
► Ilustraciones de Ignasi Font TUSQUETS, 80 PÀGINES, 15 €

ANA JUAN
Un milagro para Helen
► Libros del Zorro Rojo, 48 pág. 16,90 €

uno de sus trabajos en la portada de *The New Yorker*, ha dispuesto una paleta de inquietantes claroscuros al servicio de una historia de tinieblas acaecida a finales del siglo XIX. Un milagro para Helen relata los esfuerzos de la institutriz Anne Sullivan por comunicarse con Helen Keller, una niña sordociega a la que el aislamiento ha vuelto una furia. El resultado fue la invención del alfabeto manual, en el que los dedos dibujan palabras sobre la palma de la mano. Ana Juan da forma a la odisea en una sucesión de estampas que conmueven por partida doble.

El muro. El título *Migrantes* deja poco resquicio a las explicaciones. En todo caso, para ensordecidos por voces de in-

ISSA WATANABE
Migrantes
► Libros del Zorro Rojo, 38 páginas, 13,90 €

sanía, son esos 70 millones de personas que, ahora mismo, deambulan en pos de un sitio donde caer y no morir, a la vez que sirven de involuntario reclamo a quienes buscan votos, poltronas y fondos públicos para perpetuar, una generación más, la tradición de vivir del sufrimiento ajeno. La peruana recalada en Barcelona Issa Watanabe, dotada por el destino de mucho más gráciles habilidades, ha imaginado un grupo de animales de numerosas especies que huyen de un bosque arrasado. Con un dibujo y una paleta cromática que dejan el ojo pegado al papel, Watanabe narra la infamia en un volumen sin palabras que hasta se puede explicar a los niños.